

ADVIES

Advies van het College voor geschillen medezeggenschap defensie aan de Commandant der Zee strijdkrachten naar aanleiding van een verzoek om advies inzake een tussen:

Commandant Hydrografische Opnemingsvaartuigen-B (HOV-B) (hierna: het HDE)

en

De Medezeggenschapscommissie van de HOV-B (hierna: de MC)

gerezen geschil over de (voorgenomen) maatregel als bedoeld in artikel 29, lid 1, onder a (*de wijze waarop de arbeids- en dienstvoorwaarden bij de diensteenheid worden toegepast*) van het Besluit medezeggenschap Defensie (hierna: het BMD). De MC is van oordeel dat zij in de gelegenheid moet worden gesteld om advies uit te brengen over Meerbemanningsregeling HOV (MBR), die met ingang van 1 januari 2013 wordt toegepast.

Aard en inhoud van het geschil

De MC is van oordeel dat het HDE de MC in de gelegenheid had dienen te stellen om advies uit te brengen ten aanzien van de wijziging in de MBR. Het feit dat het HDE zichzelf niet bevoegd achtte, laat onverlet dat hij het advies, conform artikel 30, lid 2 van het BMD, had moeten doorzenden naar het (hoger) bevoegde gezag.

Het HDE ziet de afspraak met de Commandant der Zee strijdkrachten Directie Operationele Ondersteuning (hierna: CZSK DOST) om de regelgeving per 1 januari 2013 in te voeren als een opdracht waaraan een commandant zich niet kan onttrekken. Voorts is de regelgeving en de toepassing ervan ter beoordeling neergelegd bij de daartoe bestemde Gemeenschappelijke Medezeggenschapscommissie.

Verloop van de procedure

Eind november 2012 heeft het voormalig HDE aan de MC bekend gemaakt dat de MBR was gewijzigd en er is toen gesproken over de uitvoering van de MBR.

De MBR is destijds neergelegd bij de GMC waarin de HOV'en waren vertegenwoordigd. De regelgeving is nooit geformaliseerd en de bemanningen hebben aangegeven deze regelgeving niet te ondersteunen.

De MBR is per 1 januari 2013 ingevoerd door de CZSK DOST.

Bij brief van 12 juni 2013 hebben de voorzitter van de MC HOV-A, B en C aan de Gezamenlijke Officieren Verenigingen/Hoger en Middelbaar burgerpersoneel (hierna: GOV/MHB) en de Vakbond voor Burger en Militair Burgerpersoneel (hierna VBM/NOV) verzocht om hen in de kwestie rond de MBR bij te staan.

In de overlegvergadering van 31 juli 2013 hebben de MC en het HDE gesproken over de wens van de MC om de toepassing van de MBR terug te draaien.

Bij brief van 5 augustus 2013 heeft de MC een advies aan het HDE uitgebracht. De MC adviseert het HDE de toepassing van de MBR te bespreken, de bevoegdheid hieromtrent te erkennen en voortijdige toepassing zonder overeenstemming hieromtrent per omgaande te beëindigen.

Bij brief van 7 augustus 2013 heeft het HDE aangegeven dat hij het advies niet kan opvolgen om de navolgende redenen:

- hij heeft niet de bevoegdheid om de regelgeving te wijzigen;
- de MBR is vanuit CZSK DOST opgelegd en is geen onderwerp van overleg waarover tussen de MC en het HDE overeenstemming kan worden bereikt.

Wel acht het HDE het wenselijk om over de aan boord gehanteerde uitvoeringsregeling formele overeenstemming te bereiken en hierover overleg te voeren. Deze uitvoeringsregeling moet echter passen binnen de opgelegde MBR.

In de overlegvergadering van 14 augustus 2013 hebben de MC en het HDE, naar aanleiding van het advies van de MC en de reactie van het HDE daarop, hernieuwd overleg gevoerd. Dit hernieuwde overleg heeft niet tot overeenstemming geleid.

Bij brief van 15 augustus 2013 heeft de MC aan het College verzocht het geschil ten aanzien van de toepassing van de MBR in behandeling te nemen.

Bij brief van 28 augustus 2013 heeft het secretariaat van het College aan het HDE en de MC aanvullende informatie gevraagd.

Bij brief van 4 september 2013 heeft het HDE een reactie gegeven op het door de MC voorgelegde geschil. Bij brief van 4 september 2013 heeft de MC de gevraagde aanvullende informatie toegezonden. Bij e-mailbericht van 21 november 2013 heeft het HDE nog nadere stukken toegezonden, die eveneens bij de behandeling van het geschil zijn meegenomen.

Standpunt van partijen

Standpunt van de MC

De hydrografische opnemingsvaartuigen (HOV'en) varen reeds 9 jaren met drie bemanningen op twee schepen. Hiervoor is een aangepaste regeling getroffen, die in 2004 door de Admiraliteitsraad is goedgekeurd. Per 1 januari 2013 is er een nieuwe regeling opgelegd aan alle HOV-bemanningen. Deze regeling is ter beoordeling neergelegd bij de GMC, waarin de HOV'en (formeel) waren vertegenwoordigd, maar deze regeling is nooit geformaliseerd en de bemanningen hebben aangegeven deze regelgeving niet te ondersteunen. De voormalige noch de huidige GMC waarvan de HOV'en deel uitmaken heeft advies van de MC ingewonnen. Alle ongevraagde argumenten van de MC zijn afgedaan als niet relevant. In de huidige GMC, de GMC KBW, zijn een zestal mijnenjagers, naast de drie HOV'en, vertegenwoordigd. De MBR geldt slechts voor een drietal bemanningen. De MBR geldt niet voor en is niet opgelegd aan de bemanningen van de mijnenjagers. De GMC KBW is hierdoor niet bevoegd om over de MBR te beslissen. De ondervertegenwoordiging van de HOV'en gold eveneens binnen de voormalige GMC (de GMC STC). De MC is het aangewezen overlegorgaan voor overleg en advies over de nieuwe MBR.

Aangezien het een wijziging in de arbeids- c.q. dienstvoorwaarden betreft als bedoeld in artikel 29, lid 1, onder a van het BMD, dient de MC in de gelegenheid te worden gesteld om hierover advies uit te brengen. Indien het HDE zichzelf niet bevoegd achtte, had hij het advies van de MC moeten doorsturen naar het bevoegde gezag. De MC is van oordeel dat, nu zij niet in de gelegenheid is gesteld om advies hierover uit te brengen, er voorschriften uit het BMD zijn geschonden en dat in de gang van zaken de medezeggenschap niet is gewaarborgd.

Standpunt van het HDE

De nieuwe MBR is geen regeling die aan boord wordt bepaald, maar die vanuit CSZK DOST wordt opgelegd en waarbinnen zij hun bedrijfsvoering dienen in te passen. De regelgeving is per 1 januari 2013 opgelegd en ook aan boord ingevoerd. Uit een controle in 2012 door het toenmalige bureau Onderzoek Interne Bedrijfsvoering (OIB) bleek dat de op dat moment gevoerde bedrijfsvoering niet paste binnen de regels als gesteld in het AMAR. Om de bedrijfsvoering in lijn te brengen met het AMAR is een nieuwe MBR geschreven.

De bevoegdheid om de nieuwe MBR te wijzigen ligt niet bij het HDE. Aangezien de nieuwe MBR een aan alle drie de HOV bemanningen opgelegde regeling betreft, is overleg hierover tussen de MC en de commandant op bemanningsniveau niet zinvol. De nieuwe MBR overstijgt het niveau van een individuele bemanning en een GMC is derhalve het medezeggenschapsorgaan waar de kwestie hoort voor te liggen. Op het niveau van de GMC KBW vindt momenteel overleg plaats over de nieuwe MBR en dit is naar zijn mening de plaats waar de MC van de HOV-B bemanning haar advies moet neerleggen.

Zijns inziens kan alleen de aan boord gestelde uitvoeringsregeling van de nieuwe MBR onderwerp van overleg zijn. Het HDE benadrukt echter dat de uitvoeringsregeling altijd zal moeten passen binnen de opgelegde MBR.

Behandeling ter zitting

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op de zitting van 22 november 2013. Van deze behandeling ter zitting is een verslag gemaakt, dat hier als ingelast dient te worden beschouwd.

Overwegingen van het College

Casus

Binnen de Koninklijke Marine zijn er twee Hydrografische Opnemingsvaartuigen in de vaart, te weten Zr. Ms. Snellius en Zr. Ms. Luymes. Op deze vaartuigen wordt gewerkt met drie bemanningen, die elk een eigen diensteenheid vormen (HOV-A, HOV-B en HOV-C). Voor de uitvoering van de werkzaamheden is in 2004 een uitvoeringsregeling, opereren met drie bemanningen, opgesteld. Met deze regeling, de zogenoemde MBR, is 9 jaar gewerkt. Met ingang van 1 januari 2013 is door de CZSK DOST een nieuwe MBR opgedragen. De MC heeft aangevoerd dat het voorgeschreven medezeggenschapstraject niet is gevolgd en de nieuwe MBR niet voor advies aan een (juist) medezeggenschapsorgaan is voorgelegd.

Bevoegdheid van het College voor het in behandeling nemen van het geschil

Tussen partijen is niet in geschil dat het hier een voorgenomen maatregel betreft als bedoeld in artikel 29, lid 1, onder a van het BMD (*de wijze waarop de arbeids- en dienstvoorwaarden bij de diensteenheid worden toegepast*) en dat daarover medezeggenschap kan worden uitgeoefend. Naar het oordeel van de MC is aan de in artikel 29, lid 1 van het BMD vermelde procedure voorbijgegaan en is de nieuwe MBR zonder medezeggenschapsinbreng doorgevoerd. Derhalve heeft de MC de noodzaak voor medezeggenschapsinbreng alsnog op hun overleg met het HDE geagendeerd en ten aanzien daarvan advies uitgebracht. Het HDE heeft het advies niet opgevolgd en er heeft daarop nog hernieuwd overleg plaats gevonden.

Het College stelt vast dat ten aanzien van het te volgen adviestraject met betrekking tot de nieuwe MBR tussen partijen de in het BMD voorgeschreven procedure voor een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 29, lid 1 van het BMD is gevolgd. Het College acht zich bevoegd om het geschil, waarover tussen partijen na hernieuwd overleg geen overeenstemming is bereikt, op grond van artikel 34, lid 1, onder b van het BMD in behandeling te nemen.

Conclusie: Het College acht zich bevoegd om het voorgelegde geschil in behandeling te nemen.

Minnelijke schikking

Ter zitting heeft het College de mogelijkheid van een minnelijke schikking onderzocht. Partijen hebben echter aangegeven een formele uitspraak ten aanzien van het geschil wenselijk te achten. Het College meent ook dat partijen het meest gebaat zijn bij een formele uitspraak over het voorliggende geschil.

Conclusie: Het College stelt vast dat het geschil zich niet leent voor een minnelijke schikking.

Inhoudelijke beoordeling van het geschil

Het College stelt vast dat niet is gebleken op welke wijze de nieuwe MBR is geformaliseerd en van kracht is verklaard. Uit de door partijen verstrekte gegevens moet worden opgemaakt dat de nieuwe MBR nog niet in formele zin is vastgesteld, maar desondanks per 1 januari 2013 is ingevoerd. Nog los van de vraag of de nieuwe MBR is bekrachtigd, wordt opgemerkt dat het overleg met de medezeggenschap over (de invoering van) de nieuwe MBR niet op de juiste wijze is gevoerd. Niet is gebleken dat ten aanzien van de nieuwe MBR en de invoering daarvan formeel advies is gevraagd aan een medezeggenschapsorgaan, dan wel dat hierover formeel een inhoudelijk advies is uitgebracht. Dit adviestraject zal dan ook alsnog moeten worden gevoerd. Nu derhalve alsnog een traject als bedoeld in artikel 29, lid 1, onder a van het BMD moet worden gevolgd, dient de uitvoering van de nieuwe MBR gedurende dit traject te worden opgeschort.

Conclusie: Ten aanzien van de nieuwe MBR en de invoering daarvan moet de procedure als vermeld in artikel 29, lid 1, onder a, van het BMD alsnog worden gevolgd. Gedurende deze procedure dient de uitvoering van de nieuwe MBR te worden opgeschort.

Vervolgens ligt de vraag voor welk medezeggenschapsorgaan zich hierover kan uitspreken. Gebleken is dat de invoering van de nieuwe MBR drie diensteenheden treft, namelijk de HOV-A, de HOV-B en de HOV-C en dat er derhalve sprake is van een gemeenschappelijk belang. In dergelijke situaties is binnen het systeem van het BMD er voor gekozen om de medezeggenschap dan niet binnen één afzonderlijke eenheid te beleggen, maar de medezeggenschap te beleggen bij bijvoorbeeld een GMC.

Conclusie: De MC HOV-B is in casu niet het bevoegde medezeggenschapsorgaan om zelfstandig, zonder inbreng van de andere twee HOV'en, over de nieuwe MBR advies uit te brengen.

Zoals hiervoor is overwogen, kunnen zaken die een gemeenschappelijk belang betreffen worden voorgelegd aan een GMC. Voornoemde HOV'en zijn sinds juli 2013 vertegenwoordigd in de GMC KBW, waarin eveneens een zestal mijnenjagers zijn vertegenwoordigd. De HOV'en nemen dus in deze GMC een minderheidspositie in. Tevens is de nieuwe MBR niet van toepassing op de mijnenjagers, zodat binnen de GMC KBW niet kan worden gesproken van een gemeenschappelijk belang. In dit verband wijst het College op artikel 4, lid 9 van het BMD, waarin wordt vermeld dat de GMC uitsluitend aangelegenheden behandelt die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle of voor een meerderheid van de diensteenheden waarvoor zij is ingesteld. In de nota van toelichting wordt daaraan nog het volgende toegevoegd: "In bepaalde gevallen kan echter ook een besluit dat in beginsel één diensteenheid betreft, bijvoorbeeld de uitbesteding van één diensteenheid, van gemeenschappelijk belang zijn". Het College stelt vast dat in casu aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 4, lid 9 van het BMD niet is voldaan. Ook is in casu geen sprake van de in de nota van toelichting beschreven situatie. Voorts merkt het College op dat het beeld in de voormalige GMC (de GMC STC), waarin de HOV'en waren vertegenwoordigd, niet anders is en dat de HOV'en daarbinnen eveneens een minderheidspositie innamen.

Conclusie: De GMC KBW is niet het bevoegde medezeggenschapsorgaan om over de nieuwe MBR te adviseren.

Het College stelt vast dat in de beleggingsschema's van de GMC in de oude en in de nieuwe situatie geen rekening is gehouden met een situatie als de onderhavige. Behandeling van de nieuwe MBR in de GMC KBW (als ook destijds in de GMC STC) doet naar het oordeel van het College onvoldoende recht aan een juiste uitvoering van medezeggenschap. Het gemeenschappelijk belang ten aanzien van de nieuwe MBR ligt bij de drie HOV'en, alwaar de regeling gelijkelijk dient te worden uitgevoerd. Op hun gezamenlijke tafel dient de regeling dan

ook te worden besproken. Gebleken is dat het overleg over de nieuwe regeling tussen de verschillende HOV'en al wel op informele basis tot stand is gekomen en het College juicht deze ontwikkeling zeker toe. Evenwel geeft het College de Commandant der Zeestrijdkrachten in overweging om voor deze situatie een Tijdelijke GMC HOV in te richten en binnen dit medezeggenschapsorgaan de nieuwe MBR te bespreken. Op deze wijze kan formeel recht worden gedaan aan een juiste uitoefening van de medezeggenschap. Mogelijk kan in de toekomst voor dergelijke bijzondere situaties, waarbij binnen een bestaande GMC geen meerderheidsbelang is, het instellen van een Tijdelijke GMC eveneens soelaas bieden. Ten overvloede merkt het College nog op dat, anders dan de MC stelt, de voorliggende kwestie niet ziet op een reorganisatie en een TRMC hier dus niet is voorgeschreven.

Conclusie: Het College stelt voor om een Tijdelijke GMC HOV op te richten waarin de drie HOV'en zijn vertegenwoordigd teneinde medezeggenschap te kunnen uitoefenen over de nieuwe MBR.

Advies

Het College adviseert de Commandant der Zeestrijdkrachten te beslissen dat:

1. ten aanzien van de nieuwe MBR de procedure als vermeld in artikel 29, lid 1 onder a, van het BMD alsnog wordt gevoerd; en
2. gedurende procedure als hiervoor genoemd bij punt 1 de uitvoering van de nieuwe MBR dient te worden opgeschort; en
3. de MC HOV-B noch de GMC KBW in casu het bevoegde medezeggenschapsorgaan is om over de nieuwe MBR advies uit te brengen.

Het College adviseert om een Tijdelijke GMC HOV op te richten waarin de drie HOV'en zijn vertegenwoordigd teneinde medezeggenschap te kunnen uitoefenen over de nieuwe MBR.

19-12-2013